

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

LXIII. Exceptionem objiciens non videtur de intentione adversarii confiteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

(F) Rectè eam ducere recusabat , quia matrimoniali conjunctioni criminis impedimentum obstabat.

(G) Notarius falsarius ad omnia damna hero ex crimine falsi accidentia in *Kiliana* defectu tenebatur.

(H) Exceptio heri, si eam probare po-

tuisset, intentionem *Kiliana* exclusisset.

(I) Cum ergo ipsam probare nequeat, hinc servato Juris ordine justè condemnatur, & quia *Kilianam* sine dispensatione in impedimento criminis ducere non potest, dictatam mulctam solvere obligatur.

REGULA LXIII.

Exceptionem objiciens non videtur de intentione adversarii confiteri.

Quæres primò, Quis hujus Regulæ sensus?

R. Reus actori ad actionem & intentionem ejus elidendam, exceptionem opponens, excipiendo actionem confiteri non censetur. In exemplo res clarior erit. Actor est, qui in Judicio aliquid petit, reus, à quo petitur. Actor petendo actionem instituit, reus excipiendo actionem elidit. Titius à Cajo rem suam velut actor repetit, Cajus excipit se rem illam habere titulo venditionis, donationis, aut permutationis &c. ex hoc tamen Titium actorem rei quæstionatæ dominium aliquando habuisse non confiteretur: idèoque per exceptionem Caji Titius ab onere probandi se rei Dominum fuisse non liberatur. Iterum actor fundum à me titulo rei Judicatæ, titulo dispositionis Testamentariæ &c. exigit; ego Sententiam fuisse nullam, testamentum non subsi-

stere excipio; ex hoc tamen latam esse Sententiam, existere Testamentum non confiteor; idèoque adversarius Sententiæ pronuntiationem & testamenti confessionem probare tenetur. Ratio Regulæ est: quia contra exceptionis foret naturam, ut per quam actoris intentionem elidere volo, illam confitendo corroborem; qua de causa tacitam habet conditionem, si actor suam intentionem ut dominium rei, quod vendicat, Sententiam latam, ex qua rem judicatam petit, testamentum conditum, ex quo hæreditatem postulat, probaverit, ego excipio, quod rem titulo venditionis habeam, quod sententia lata sit nulla, quod Testamentum præsumtum sit ruptum.

Quæres secundo. Quæ ab hac Regulæ exceptio?

R. Excipitur, nisi reus absolute affirmaret. Ut in exemplo: accusatus sum de

de commisso heri homicidio: Excipio, me Petrum quidem occidisse, sed defensionis gratiã cum moderamine inculpatae tutelae. Actor à me petit debitum civile 100 imperial. mutuatorum: ego excipio, me quidem accepisse 100 imperiales, sed jam dudum mutuum

solvisse: tali modo intentionem actoris confiteri, & confessionem exceptioni præmittere, ac consequenter actorem ab onere probandi commissum à me homicidium, me levasse mutuum centum imperialium censeor liberare. *Cap. praeterea. 10. de transact.*

C A S U S.

Ludgerus Comes ultimus de familia Canonici Metropolitanus in extremis constitutus testamentum condens Ecclesiam suam Metropolitanam in bonis mobilibus & immobilibus allodialibus ex aſſe scripsit hæredem, feudalia agnatis relinquens. (A) Post decennium agnatã Capitulo repetunt villam, eo quod inter feuda paterna numeraretur, & vasa argentea mensæ, domũ Successori relinqui solent. [B] Excipit Capitulum & villam & vasa se titulo dispositionis testamentariæ possidere, nec agnatis jus ad prædicta competere. (C) Agnatis ad tribunal Imperiale Wetzlari confugientibus Capitulum opponit exceptionem fori incom-

petentis. (D) Fundatã fori competentiam ratione vasorum argenteorum excipit se ea jam præscripsisse, cum per decennium ipsa sine contradictione possideret. (E) Durante processu Capitulum documenta domus, quæ apud agnatos erant, sibi exhiberi petebant, quod negãtunt agnati, cum contra se probationes adducere non tenerentur. (F) Coacti tamen à iudice ipsa exhibuerunt, ex quibus patuit villam quæstionatam inter allodialia numerari: (G) unde à Iudice in expensas condemnati eas Capitulo solvere recusãrunt, excipientes se bona fide processisse, ideoque expensas compensandas esse. (H)

R E S O L U T I O.

(A) **T**estamentum Comitis ad piam causam factum sine dubio in utroque fore valorem obtinet. *Arg. cap. cum dilectus. 3. de success. ab intest.* In tantum enim testamentum ad causam piam privilegiatum est, ut manu testatoris scriptum, qualitercunque ultima ejus voluntas appareat, etiam sine ullo teste, qui in eo non sunt de solem-

nitate substantiali, sed solum probatoria, executioni mandari debeat.

(B) Gravis est quæstio, an feudum paternum sine consensu agnatorum præfertim ad causam piam invalidè alienetur, accedente Domini directi voluntate; siquidem Ecclesias aliãque loca pia feudorum capacia esse liquet *ex cap. ex transmissa. & cap. rerum de*

X 3 foro

foro competent. Feuda autem familiaria extinctâ familia pro cuius conservatione & decore sunt instituta, in Vasallo jus proprietatis fundare videntur, ita ut domino consentiente ea alienandi libertatem habeat potestatem. De valis argenteis certum est, quod licitè & validè in Ecclesiam sint translata; non enim domui materialiter sumptæ, sive lignis & lapidibus, sed familiæ domûs similia pretiosa conservari solent; cum ergo *Ludgerus* eorum proprietatem haberet, & in ipso familia deficeret, cuicumque lubebat, illa dare licebat.

(C) In vim Regulæ, & *cap. venerabilis. 6. de except.* Capitulum possessionem objiciens non intelligitur fuisse confessum, quod dominium ad agnatos pertineat, vel pertinere possit.

(D) Quanquam Vasallus coram domino feudi conveniendus sit, *cap. casuum. 5. de foro compet.* Si tamen actio feudalis cum repetitione vasorum argenteorum conjungebatur, justè Capitulum exceptionem fori in competentis oppotuit, cum hîc utile per inut. le vitaretur.

(E) Res mobiles spatio triennii cum Titulo præscribuntur, *§. jure civili instituit. de usu cap.* Capitulum præscriptionis exceptionem opponendo dominium ad agnatos pertinuisse non confitebatur. *Gloss. in Regul. V. exceptionem.*

(F) Rectè instrumentorum editio-

nem petit Capitulum, cum illa Successoribus tam in allodialibus, quàm in feudalibus communia esse debeant. *Arg. cap. contingit. 5. cap. perpetuus. 12. de fide instrum.* Per exceptionem, quod instrumenta contra se producere non teneantur, agnati intentionem Capituli constiteri videntur; cum enim ex fide documentorum litis penderet decisio, agnati documenta sibi contraria esse factentes, ea Capitulo favere, & consequenter pro ipso justitiam fundare agnoscebant.

(G) Judex agnatos ad instrumentorum editionem justè coegit. *Cap. accepimus. 4. cit. cap. perpetuus. 12. de fide instrum.* Nisi enim ad partis instantiam Judex instrumenta communia apud adversarium existentia, produci imperet, licitè ab eo appellatur. *Cit. cap. perpetuus.*

(H) Rectè in expensas agnati condemnantur, nec bonæ fidei exceptio suffragatur: cum ignorantia probabilis allegari non possit. Licet enim probabilis & justa facti alieni ignorantia in foro externo ex.uset, *per L. in omni. ff. de jur. & facti ignorant.* Agnati tamen instrumenta aliena per successionem fecerunt sua; sicut ergo proprii facti ignorantia non excusat, *cap. ab excommunicato. 41. de rescript.* Sic quoque priorum documentorum tenorem nemo probabiliter ignorare præsumitur,

